

***Crepis foetida* L. subsp. *rhoeadifolia* (Bieb) Celak Bitkisi Çiçeklerinin Metanol Özütünün Antioksidan Aktivitesinin Belirlenmesi**

Cengiz Sarıkürkcü

Muğla Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Kimya Bölümü, 48170 Kötekli, Muğla
csarikurkcü@mynet.com

Özet

Bu çalışmada, *Crepis foetida* subsp. *rhoeadifolia* bitkisi çiçeklerinin metanol özütünün in vivo antioksidan aktivitesinin (toplam antioksidan aktivite, serbest radikal giderim aktivite, indirgeme gücü kapasitesi ve toplam fenolik bileşik miktarının tespiti) belirlenmesi amaçlanmıştır. Polifenolik bileşikler, potansiyel bir antioksidan olduğu için antioksidan aktivite belirlemede, toplam fenolik madde miktarlarının bilinmesi önemlidir. *C. foetida* bitkisinin metanol özütünün 1 gramında bulunan fenolik bileşik miktarı, standart gallik asit grafikten elde edilen eşitlikle hesaplanmış ve $40,26 \pm 1,05$ mg gallik asit ekivalent olarak belirlenmiştir. *C. foetida* bitkisini metanol özütünün ve standartların farklı derişimlerinin toplam antioksidan aktiviteleri β -karoten-linoleik asit model sistemde belirlendi ve standart antioksidan olan BHT ve BHA ile kıyaslandı. 2 g/L derişimdeki özütün bu sistemdeki toplam antioksidan aktivitesi ($84,32 \pm 0,18$) aynı derişimdeki standart antioksidan BHT'ninkinden ($95,50 \pm 0,00$) ve BHA'ninkinden ($92,42 \pm 0,18$) daha düşüktür. . Ancak yine de özütün önemli bir aktiviteye sahip olduğu söylenebilir. Bu aktiviteden de bitkinin metanol özütünde bulunan fenolik bileşiklerden (özütün %4'i kadar) kaynaklandığı söylenebilir. Bitkinin metanol özütünün ve standartların DPPH serbest radikal giderim aktiviteleri farklı derişimler için belirlenerek bitki metanol özütünün %50 inhibisyon gösteren derişimi (IC50), standart sentetik antioksidan olan BHT ve doğal antioksidan α -tokoferol ile mukayese edilmiştir. *C. foetida* bitkisi metanol özütünün IC50 değeri (318 mg/L), hem BHT (48,96 mg/L) hem de α -tokoferolinkinden (68,24 mg/L) daha düşüktür. Laboratuvar şartlarında yapılan tüm analiz sonuçları birlikte değerlendirildiğinde *C. foetida* bitkisi çiçeklerinin metanol özütünün önemli bir antioksidan aktiviteye sahip olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Crepis foetida* subsp. *rhoeadifolia*, Antioksidan aktivite, Metanol ekstraktı

Türkiye 10. Gıda Kongresi; 21-23 Mayıs 2008, Erzurum